Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Гражданското общество в Русия“

(становище по собствена инициатива)

(2015/C 230/08)

Докладчик: г-жа Mall HELLAM

На своята пленарна сесия на 22 януари 2014 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно

„Гражданското общество в Русия“

(становище по собствена инициатива).

Специализираната секция „Външни отношения“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 17 ноември 2014 г.

На 503-тата си пленарна сесия, проведена на 10 и 11 декември 2014 г. (заседание на 10 декември 2014 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 118 гласа „за“, 6 гласа „против“ и 5 гласа „въздържал се“.

1. **Общи препоръки**

1.1. Изграждането на взаимно доверие и гарантирането на свободно взаимодействие между Русия и гражданското общество в ЕС, както и оказването на възможно най-голяма подкрепа на руските независими организации на гражданското общество (ОГО), са по-важни от всякога.

1.2. Необходимо е да се насърчава по-активно рамката за правата на човека и демокрацията, както и да се засили политическата роля на Специалния представител на ЕС за правата на човека. Въпросите на гражданското общество и правата на човека следва да бъдат част от всички двустранни и многостранни форми на диалог с Русия. Трябва да се поддържа диалог за правата на човека, в който по възможност да се привлекат заинтересовани страни от гражданското общество с опит в тази сфера. Върховният представител на ЕС по въпросите на външните работи и политиката на сигурност следва да провежда срещи с гражданското общество и неговите организации при всяко свое посещение в Русия.

1.3. ЕС би трябвало да се координира и да говори „с един глас“, когато става въпрос за политическите предизвикателства и репресивните мерки, на които са подложени неправителствените организации (НПО) и медиите в Русия. ЕИСК насърчава ЕС да наблюдава отблизо и да коментира редовно различни аспекти на ситуацията на гражданското общество в Русия.

1.4. Не би трябвало обаче да се подценява и двустранният подход като средство за постигане на напредък в разговорите с Русия. ЕС би трябвало да запази ясна позиция относно санкциите и отговорността за репресивните мерки срещу гражданското общество. Ще трябва обаче да се прояви голяма гъвкавост, за да се тръгне нагоре от настоящата ниска точка в отношенията между ЕС и Русия. Един двустранен подход би могъл да се окаже подходящ начин да се даде нов тласък на отношенията.

1.5. Разглеждането на сътрудничеството между гражданското общество в ЕС и Русия като потенциална част от бъдещото споразумение за партньорство и сътрудничество (СПС) ([1]), както и предоставянето на отделна линия за финансиране на независимата платформа за диалог на гражданското общество между ЕС и Русия, също биха могли да се окажат ценна стратегическа инвестиция. Въпреки извънредните политически обстоятелства ЕС би трябвало да продължи да прилага мек и интелигентен силов подход ([2]) за нормализиране на ситуацията и предотвратяване на тенденцията към (само)изолиране на Русия. Във връзка с това биха могли да бъдат взети под внимание препоръките от предходните становища на ЕИСК относно

([1]) Вече няколко години Русия и ЕС водят преговори за сключване на ново споразумение за партньорство и сътрудничество (СПС) — основен институционален документ, поставящ началото на процеса между страните. Предходното десетгодишно СПС влезе в сила през 1997 г. и след изтичането си беше автоматично продължавано на всеки 12 месеца. То обаче вече не отговаря на нуждите на отношенията между ЕС и Русия.

([2]) Това понятие беше въведено в международните отношения от Joseph Nye, професор в Харвард. Според концепцията на Nye за повишаване на ефективността на международните отношения се използват както твърдата (военна), така и меката сила (всички форми на дипломация).

Северното измерение ([3]) (включително политиката на ЕС за Арктика ([4])), стратегията за региона на Балтийско море ([5]), Черноморското взаимодействие ([6]), Източното партньорство ([7]) и стратегията за региона на река Дунав.

1.6. ЕС следва винаги да има ясна представа за демократичните процеси и предизвикателствата пред участниците в диалога. Необходимо е бързо влошаващата се ситуация по отношение на правата и свободите — каквато се наблюдава в Русия през последните две години — да бъде призната и да се вземат незабавни мерки за справяне с нея. Институциите на ЕС и държавите членки — особено онези, които не бяха ангажирани досега — следва да инвестират във и да подпомагат програмите за обмен, за сътрудничество с гражданското общество в Русия и за подпомагане на руските продемократични НПО, работещи за решаването на конкретни проблеми, като правозащитници, еколози, сдружения на потребителите, различни социални партньори, както и други независими професионални организации и т.н. В зависимост от изпълнението на определени условия следва да се предприемат подходящи стъпки за облекчаване и либерализиране на визовия режим.

1.7. Многообразието е ключът към здравото европейско гражданско общество: ЕС трябва да работи с широк кръг от тематични и регионални заинтересовани страни от гражданското общество — въпреки и особено на фона на настоящата ситуация на засилваща се монополизация и изолация на Русия вследствие на авторитарни форми на поведение. ЕИСК призовава да се поддържат повече контакти между хората и по-специално да се извършва широкомащабен обмен в областта на образованието и междукултурния диалог като инструмент за подобряване на взаимното разбирателство и доверие. Трябва да се развиват нови платформи и формати на сътрудничество между организациите на гражданското общество в ЕС и Русия. Форумът на гражданското общество ЕС-Русия (който е подобен на Форума на гражданското общество на Източното партньорство) би могъл да се счита за една от съществуващите платформи за развитие, които са подходящи за тази цел. Следва да се обърне внимание и на участието на социалните партньори в рамките на тази или на подобна платформа.

1.8. ЕС следва да преразгледа процедурите за оказване на финансова помощ на НПО по линия на Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ). В светлината на настоящата кампания на репресии и преследване един относително висок дял на съфинансиране би бил сериозна тежест за много руски НПО и техните партньори. Затова е важно да се увеличат възможностите за финансиране и да се гарантира сигурен достъп на руските НПО или коалиции от НПО до тях. Така например се препоръчва увеличение на бюджета на ЕИДПЧ за Руската федерация (от 3 до 9 милиона евро годишно). Следва да се обмислят някакви форми на вторично отпускане на безвъзмездна помощ, за да се позволи по-голяма гъвкавост и достъпност на механизмите за подкрепа.

1.9. Друга ценна възможност би могло да бъде предоставянето на достъп до Европейския инструмент за съседство (ЕИС) на участници от Русия като част от трансгранични и многостранни програми за сътрудничество с партньори от ЕС и Източното партньорство. ЕИСК препоръчва също да се разшири обхватът на инструмента за партньорство (ИП), който към момента отпуска 10 милиона евро годишно за сътрудничество с Русия, като се позволи кандидатстването и от организации на гражданското общество. И накрая, обхватът на Европейския фонд за демокрация (ЕФД) може да бъде разширен с включването на Русия. Следва да се увеличи подкрепата за гражданското общество по линия на съответните програми за регионално и трансгранично сътрудничество.

1.10. Настоящите политики на ЕС в областта на финансирането не трябва да са съсредоточени изключително върху проекти за предоставяне на помощ. Институционалната подкрепа и повишаването на професионалната компетентност са от първостепенно значение за устойчивостта на гражданското общество на икономиките в преход, каквато е Русия. За да може руското гражданско общество да върви напред, е важно да се повиши капацитетът на ОГО, включително на социалните партньори, да се подпомогне развитието на техническите/ИТ и управленските умения в рамките на общността на НПО, както и да се засили сътрудничеството с партньорите от ЕС.

1.11. ЕИСК призовава да се разработи система за бързо реагиране/ранно предупреждение за групите и лицата в опасност или в остра нужда. Тя следва да включва, например, по-добър достъп до убежище, предоставяне на визи и удължаване на срока им, отпускане на стипендии и т.н. Изключително важно е и да се оказва съдействие и подкрепа на активисти на гражданското общество, които са били принудени да напуснат Русия по политически причини.

([3]) „Бъдещето на политиката относно Северното измерение“, 5.7.2006 г.; докладчик: Filip Hamro-Drotz (ОВ C 309, 16.12.2006 г., стр. 91–95).

([4]) „Политика на ЕС за Арктика“; вж. също http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/sea_basins/arctic_ocean/index_en.htm

([5]) „Балтийски регион: ролята на организираното гражданско общество за подобряване на регионалното сътрудничество и определяне на регионална стратегия“, 13.5.2009 г., докладчик: Marja-Liisa Peltola (ОВ C 277, 17.11.2009 г., стр. 42–48).

([6]) „Създаване на мрежи от организации на гражданското общество в Черноморския регион“, 9.7.2008 г., докладчици: Mihai Manoliu и Веселин Митов (ОВ C 27, 3.2.2009 г., стр. 144–151).

([7]) „Включване на гражданското общество в Източното партньорство“, 13.5.2009 г., докладчик: Ivan Voleš (ОВ C 277, 17.11.2009 г., стр. 30–36).

1.12. ЕИСК призовава за по-интензивен обмен и връзки между заинтересованите страни от руското и от украинското гражданско общество, под структурното ръководство и с подкрепата на ЕС. ЕИСК предлага да се потърсят възможности за включване на руски партньори в големи регионални проекти със страните от Източното партньорство (ИП), по-специално в областта на демокрацията, околната среда, общественото здравеопазване, транспорта, енергийната ефективност и т.н.

1.13. ЕС би трябвало да се стреми към по-структурирано участие на независими представители на гражданското общество в правителствения диалог ЕС-Русия, включително по важни теми от взаимен интерес като миграцията, междукултурните отношения, изменението на климата, сигурността на данните, информационната сигурност и т.н. ЕС следва също така да разработи нови интерактивни и прозрачни форми на гражданско участие както в Европа, така и в Русия. Една от стъпките в тази посока би могла да бъде среща на върховния представител на ЕС със заинтересовани страни от гражданското общество извън ЕС.

2. **Ролята на ЕИСК**

2.1. ЕИСК и руските независими организации на гражданското общество следва да потърсят начини за обогатяване на диалога между ЕС и Русия по въпросите на правата на човека и нови пътища за неговото продължаване.

2.2. За да се укрепи взаимодействието между европейското и руското гражданско общество, следва да се предприемат следните стъпки:

2.2.1. да се обмисли разширяване на Комитета за наблюдение ЕС-Русия с цел да се даде възможност на по-голям брой членове да участват в контактите с руските партньори;

2.2.2. да се укрепи сътрудничеството между ЕИСК и Форума на гражданското общество ЕС-Русия, за да се наблюдава развитието на руското гражданско общество и да се проучат начини за засилване на диалога между ЕС и руските независими ОГО (в това число екологични, потребителски, селскостопански, социални и други професионални и работещи за решаването на конкретни проблеми организации, и т.н.);

2.2.3. да се установят и развиват контакти с широк спектър от независими социални партньори (напр. работодателски сдружения и профсъюзи) в Русия;

2.2.4. да се подкрепят, засилят и приоритизират усилията за привличане към участие в действията за насърчаване на сътрудничеството и гражданското общество в Русия и Украйна и в другите страни от Източното партньорство, включително в сферата на трудовите отношения; да се обмисли каква специална роля може да играе ЕИСК при организирането на сътрудничеството между Русия и Украйна на равнище гражданско общество.

2.2.5. Заради политическата ситуация ЕИСК отмени съвместните си семинари с Обществената палата на Руската федерация (ОПРФ). Комитетът все пак продължава да поддържа контакти с ОПРФ за решаването на конкретни проблеми и ще установи контакти и със службата на руския омбудсман.

3. **Встъпителни бележки**

3.1. В началото на март 2014 г. Руската федерация предприе активни стъпки за анексирането на Автономната република Крим в Украйна. Смята се, че от април 2014 г. насам Русия води „война чрез посредник“ в Източна Украйна, оказвайки все по-голяма подкрепа на проруските сепаратисти в изкуствено създадените Донецка и Луганска народна република и нахлувайки директно на територията на Украйна. Това е тест за европейската система за сигурност, която датира от преди десетилетия, и за по-широките международни споразумения от периода след Втората световна война. От лятото на 2014 г. насам ЕС и САЩ наложиха редица санкции на отделни лица и предприятия от Русия в отговор на анексирането на Крим и кризата в Източна Украйна. На 21 септември 2014 г. в Москва и други големи градове бяха проведени може би най-големите антивоенни протести през последните години (оценките за броя на участниците варират между 25 и 50 хиляди души).

3.2. Президентът Владимир Путин и руското правителство посветиха 2013 г. и 2014 г. на усилия да укрепят властта си, маргинализирайки всяка потенциална опозиция. През последните години руското правителство прие редица сурови закони в отговор на масовите протести в периода между декември 2011 г. и средата на 2012 г. Наред с останалите рестриктивни мерки, законите засилиха контрола върху НПО и интернет, драстично увеличиха глобите за участие в неразрешени улични протести и разшириха обхвата на определението за измяна.

3.3. Ситуацията във връзка с правата на човека и гражданското общество в Руската федерация се влошава. Измененията в закона за нетърговските организации (известен още като закона за „чуждите агенти“), в съчетание с други законодателни нововъведения, санкционират правозащитната дейност и демонизират НПО в очите на обществеността, като така възпрепятстват развитието на гражданското общество. Безпокойство буди фактът, че напоследък нараства броят на делата срещу организации на гражданското общество. Цялостният социален и политически климат е все по-враждебен към НПО и всички, изказващи независимо мнение.

3.4. Други рестриктивни закони като забраната на пропагандирането на „нетрадиционните сексуални отношения“ сред непълнолетни водят до стигматизиране и увеличават дискриминацията и насилието от хомофобски подбуди. Освен това поредица от предприети неотдавна законодателни и административни мерки отвориха пътя за извършване на репресии срещу независимите медии в Русия.

3.5. В заключенията си от 16 юли 2014 г. Европейският съвет „приканва Комисията да направи преоценка на програмите за сътрудничество между ЕС и Русия с оглед на вземането на решение за временното преустановяване на изпълнението на програми на ЕС за двустранно и регионално сътрудничество съобразно всеки отделен случай. Независимо от това, проектите, насочени единствено към трансграничното сътрудничество и гражданското общество, ще бъдат запазени“. При дадените обстоятелства е необходимо да се помисли как институциите и гражданското общество на ЕС могат да спомогнат за подобряване на условията за групите на гражданското общество в Русия и за укрепване на истинския граждански и социален диалог.

4. **Обща картина на ситуацията на гражданското общество**

4.1. През последните години редица ключови международни заинтересовани страни — от ООН, Европейския съюз, Европейския парламент, Съвета на Европа и ОССЕ — изразиха безпокойство относно стесняването на пространството за гражданското общество в Русия.

4.2. Руското гражданско общество — в широкия смисъл на понятието, който включва всякакви видове сдружения с нестопанска цел — претърпя значителни промени от началото на 90-те години насам. През последните години към неправителствените организации се присъединиха множество слабо организирани коалиции и групи граждани, обединили се, за да работят по благотворителни или образователни проекти, за огрмотяване по въпросите на правата и т.н., макар че в сравнение с периода на възникването си преди около 20 години съвременното руско гражданско общество се сблъсква със среда, която не благоприятства личната инициатива и социалната активност.

4.3. След завръщането на Владимир Путин в Кремъл през май 2012 г. бяха прокарани редица репресивни закони, а властите получиха много широки правомощия да ограничават основните свободи. Сред тях можем да споменем промяната в определението за измяна, която позволява да се санкционира международната правозащитна дейност. Въведени бяха огромни глоби за участие в „неразрешени“ демонстрации. Законът, забраняващ „пропагандирането на хомосексуализма“, отявлено дискриминира ЛГБТ лицата. Лично ръководителите на НПО носят наказателна отговорност за неспазване на нововъведенията в закона за НПО.

4.4. На практика гражданското общество в Русия е изправено пред екзистенциална дилема ([8]). Някои наблюдатели на правата на човека считат, че тези репресии срещу гражданското общество са „безпрецедентни по своя мащаб в постсъветската история“ и дори са се „засилили след разгръщането на украинската криза“ ([9]). Същевременно държавата предостави сериозно финансиране на така наречените „социално ориентирани“ групи, с което добави и тази линия на разделение в общността на НПО.

4.5. Наблюдава се политически мотивирано преследване на активисти и сурово отношение към опонентите и критиците на управляващите. Следва да се отбележи, че няколко политически затворници бяха амнистирани и освободени преди Олимпийските игри в Сочи през 2014 г. (включително Михаил Ходроковски и членовете на пънк групата „Pussy Riot“). През същия период обаче няколко десетки участници в протеста на площад „Болотная“ в Москва на 6 май 2012 г. бяха съдени по обвинение в „организиране на масови безредици“ и употреба на сила срещу полицията ([10]). Местни и международни правозащитни институции нееднократно оспориха пропорционалността и адекватността на обвиненията.

([8]) Anna Sevortian. European Human Rights Advocacy Centre Bulletin (Бюлетин на Европейския център за защита на правата на човека), зимата на 2013 г. http://ehracmos.memo.ru/files/WinterBulletin2013ENGWEB.pdf

([9]) http://www.hrw.org/news/2013/04/24/russia-worst-human-rights-climate-post-soviet-era

([10]) На един от обвиняемите бяха наложени условна присъда и ограничение върху пътуванията, друг беше осъден на принудително настаняване в психиатрично заведение за неопределен период, а останалите получиха присъди, вариращи от две години и половина до четири години и половина затвор. Срещу други четирима се води съдебен процес по обвинение в масови безредици и насилие срещу полицията.

4.6. Измененията в действащия закон за НПО (известен като закона за „чуждите агенти“), внесени през ноември 2012 г. ([11]), станаха основен елемент от репресиите срещу гражданското общество в Русия и дадоха началото на кампания за маргинализиране на руските НПО.

4.7. Безпокойство буди фактът, че законът за „чуждите агенти“ и много приети впоследствие репресивни закони в Русия зададоха погрешен тон за развитието на гражданското общество в по-широкия регион ([12]). Самото понятие „чужд агент“ незабавно върна на дневен ред острата, наситена с омраза реторика от времето на Съветския съюз, с ясния подтекст, че неправителствените организации са „шпиони“ („агенти“).

4.8. Първоначално новият закон задължи всички НПО, които получават финансиране и се занимават с т.нар. „политическа дейност“ (тоест, с правозащитна дейност), да се регистрират пред властите като „чужди агенти“. Неспазването на това изискване се наказва с прекратяване на дейността на организацията без съдебна заповед. Прилагането на закона през февруари 2013 г. започна с общонационална акция за инспектиране на над 1 000 НПО ([13]) (в по-късните си коментари относно критиките по този повод Владимир Путин призна, че се е стигнало до някои „крайности“ в прилагането на закона).

4.9. Над 60 правозащитни групи и организации на гражданското общество — много от които изтъкнати — бяха обвинени в „административни нарушения“ и обжалваха (с различна степен на успех) обвиненията и глобите, наложени вследствие на тези инспекции. Прекратена беше дейността на базираната в Москва НПО „Голос“ — най-изявената организация за наблюдение на изборите, както и на още няколко НПО. В ход са и други съдебни производства, а 13 НПО подадоха жалби в Европейския съд по правата на човека. Нито една НПО не е направила доброволно такава регистрация ([14]).

4.10. През юни 2014 г. законът отново беше изменен, като на Министерството на правосъдието беше предоставено правомощието да определя НПО за „чужди агенти“ по свое усмотрение, заобикаляйки напълно съдебната система. Първите шест организации бяха качени на уебсайта на министерството почти незабавно след влизането в сила на закона ([15]). От 1 октомври 2014 г. насам в списъка бяха включени 15 НПО, много от които се занимават със стратегически съдебни спорове и оказват правна помощ ([16]).

4.11. Много малко са държавните институции в Русия, които се занимават с въпросите на гражданското общество и правата на човека: службата на омбудсмана, Президентският съвет за гражданското общество и до известна степен, Обществената палата ([17]). Обществената палата беше партньорска организация на ЕИСК за поддържане на официални контакти с руската страна ([18]). Капацитетът на тези институции обаче е недостатъчен за справяне с последните негативни развития в областта на НПО и организациите на гражданското общество в Русия.

5. **Социален диалог**

5.1. Тристранният комитет е официалният орган на Русия за регулиране на колективните трудови правоотношения (съгласно концепцията на Международната организация на труда — МОТ). Комитетът се състои от 30 представители за всяка една от трите страни: общоруските профсъюзи, руското правителство и работодателските сдружения. Понастоящем комитетът работи в рамките на Общото споразумение за периода 2014 — 2016 г. ([19]) Колективните трудови споразумения се договарят и подписват на равнището на всяка отделна структура.

([11]) През 2014 г. законът беше подкрепен и с решение на Конституционния съд.

([12]) През септември 2013 г. подобна инициатива срещу „чуждите агенти“ беше внесена в парламента на Киргизстан; сходни идеи бяха обсъдени в Казахстан и другаде.

([13]) За мнозинството от НПО тези „проверки“ не са еднократно събитие. Работата на много от тях е била прекъсвана от инспектори, които обикновено се представят за екип от прокуратурата, регистрационните, миграционните или данъчните власти, полицията, пожарната или дори за телевизионен екип. През юни 2013 г. в руската Дума беше разпространен друг законопроект, който разширява списъка с основания за извършване на случайни проверки на НПО без предварително уведомление.

([14]) http://www.hrw.org/reports/2013/04/24/laws-attrition

([15]) Това са: Асоциацията „Голос“ (Москва), регионалният филиал на „Голос“ (Москва), Центърът за изследвания в областта на социалната политика и равенството между половете (Саратов), „Жените на Дон“ (Новочеркаск) и Центърът за подпомагане на обществените инициативи (Кострома).

([16]) Вж. списъка на интернет страницата на Министерството на правосъдието: http://unro.minjust.ru/NKOForeignAgent.aspx

([17]) Обществената палата беше създадена през 2005 г. като държавна институция с консултативни правомощия, имаща за задача да следи и да отправя препоръки по парламентарните инициативи и държавните политики. Тя се състои от 126 членове, избрани с мандат от 2 години. За първото ѝ заседание президентът Путин назначи една трета от членовете. Работата на палатата също предизвиква полемика.
При последния избор на директор на палатата на поста беше назначен Александр Бречалов, председател на Общоруската обществена организация на малките и средните предприятия „Опора России“. Вж. още на www.oprf.ru/en

([18]) Въз основа на Меморандума за разбирателство от 2008 г.

([19]) http://www.unionstoday.ru/news/social/2013/12/25/18878

5.2. И работодателите, и профсъюзите са представени в комитета от големи сдружения. Руският съюз на индустриалците и предприемачите (РСИП) ([20]) е водеща асоциация на 361 работодатели в големи промишлени сектори. Представителите на РСИП са част от групата на работодателите в Тристранния комитет. РСИП осигурява на своите членове посредничество при спорове и насърчава бизнес сътрудничеството с предприятия от ЕС. Общо членовете на РСИП отговарят за около 6 милиона работници; съюзът е подписал Социалната харта на руските предприятия и е част от Глобалния договор и Глобалната инициатива за отчитане (ГИО). Сред предприемаческите сдружения са Търговската и промишлена палата ([21]), „Опора России“ (малки и средни предприятия) и др.

5.3. Профсъюзното движение в съвременна Русия никога не е било силен независим глас; в това отношение обаче има няколко обнадеждаващи примера, като доста често те са ограничени само в автомобилната промишленост.

5.4. Водеща сила в тази област е Федерацията на независимите профсъюзи в Русия (ФНПР), наследник на подобен модел „съюз на съюзите“ от времето на Съветския съюз (ВТсСПС). ФНПР се опита да се превърне в мост между профсъюзите и властите; в същото време тя беше критикувана за отявлено проправителствените си позиции и за неучастието си в стачки, улични протести и т.н. Друго водещо обединение на съюзи е Руската конфедерация на труда (РКТ) ([22]). По-малките профсъюзи включват „Соцпроф“, Съюза на профсъюзите на Русия (СПР) и др.

5.5. Въпреки че Русия е подписала всички основни конвенции на МОТ, наблюдението на социално-икономическите и трудовите права в Русия продължава да дава поводи за безпокойство, което се споделя и от ЕИСК.

5.6. Свободата на събиране като трудово право е изключително проблематична област — според активистите е почти невъзможно да се организира стачка, без да се наруши законът ([23]). Същевременно в руското законодателство няма ясно определение за дискриминация, поради което работодателите могат лесно да дискриминират потенциалните и настоящите си работници на основание пол, възраст и профсъюзна принадлежност. Непривилегированите групи работници — като затворниците или малцинствата — са особено уязвими, а синдикалистите са лишени от ефективна правна защита срещу натиск и преследване ([24]).

5.7. Центърът за социални и трудови права, който е единственият специализиран в тази област мозъчен тръст в Русия, съобщи за близо 1 395 случая на трудови протести през периода 2007 — 2013 г., като техният брой расте с всяка изминала година ([25]).

6. **Медии и свобода на словото**

6.1. Свободата на информацията и медиите в Русия е под заплаха. След повторното криминализиране на клеветата, през 2014 г. бяха приети множество нови закони за налагане на рестрикции на печата и интернет. Няколко независими медийни групи — печатни, радиа, онлайн медии — бяха закрити или принудени да сменят собственика, персонала и редакционната си политика. Тези неотдавнашни действия са в несъмнено противоречие с буквата и духа на международните задължения на Русия.

6.2. Законът за информацията и информационните технологии (изменен през февруари 2014 г.) сега позволява да бъдат блокирани уебсайтове по искане на главния прокурор, ако се смята, че поместват „екстремистко“ съдържание или призовават за масови безредици или неразрешени събирания.

6.3. Законът за борба с тероризма беше изменен през май с включването на нови разпоредби за блогърите с читателска маса от над 3 000 посещения дневно. Сега те трябва да се регистрират в Роскомнадзор, след което са длъжни да спазват руското законодателство за медиите при списването на блоговете си (включително ограниченията по време на избори и т.н.). Те могат да бъдат задължени и да разкрият истинското си име или друга информация и носят отговорност за коментарите на трети лица, поместени под техните постове. Неизвършването на регистрация се наказва с глоба.

([20]) РСИП поддържа официални контакти с BusinessEurope и е член на Международната организация на работодателите (IOE) и МОТ.
([21]) Търговската и промишлена палата на Руската федерация е член на Асоциацията на европейските търговски палати (Eurochambres).
([22]) И двете организации членуват в Международната конфедерация на профсъюзите (МКП) и регионалната ѝ структура за Европа — Паневропейския регионален съвет (ПЕРС).
([23]) http://www.unionstoday.ru/news/actual-18/2013/09/26/18592
([24]) Този въпрос беше обсъден от Президентския съвет по правата на човека на 18 април 2014 г.
([25]) http://trudprava.ru/expert/analytics/protestanalyt/1047

6.4. ЕС и международната общност са силно обезпокоени от още една законодателна инициатива, с която се предлага от януари 2016 г. чуждестранните инвестиции в медийни дружества в Русия да се ограничат до 20 %.

Брюксел, 10 декември 2014 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE